

2003-08-26

Kartläggning av tolkbehovet för barndomsdöva, vuxendöva och gravt hörselskadade

Projektets bakgrund och syfte

I samband med beslut om uppdrag till Beställarkontoret Vård att genomföra upphandling av tolktjänster för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och gravt hörselskadade gavs Beställarkontoret även i uppdrag att genomföra en "helhetsöversyn av döva och gravt hörselskadades situation så att behovet av vardagstolkar kan täckas samt att hjälpmedel som kan ges i stället för, eller som komplement till, tolkning kartläggs".

Inriktning och mål

Projektmål

Att ge en heltäckande bild av barndomsdövas, dövblindas, vuxendövas och gravt hörselskadades behov av insatser i form av tolkning och tekniska hjälpmedel för att möjliggöra tillfredsställande kommunikation.

Effekt mål

Projektets resultat skall ligga till grund för kommande överväganden om anslagstilldelning för att tillfredsställa kommunikationsbehovet för de berörda gruppen

Särskilda förutsättningar och avgränsningar

Att genomföra en "helhetsöversyn av dövas och gravt hörselskadades situation" kan utvecklas till ett relativt omfattande projekt. Eftersom avsikten med projektet är att komma fram till målgruppernas behov av insatser för att möjliggöra kommunikation bör projektet koncentreras på just kommunikationsfrågorna. Vid det nyligen genomförda projektet, som ledde fram till inrättande av dövblindteam, konstaterades bl a att kunskap saknas om hur många som kan räknas till denna grupp och hur "de okända dövblindas" situation är utformad. Det kan förutsättas att dövblindteamet kommer att eftersträva en överblick av detta. Och samverka med dövblindteamet bör därför etableras.

Tidigare gjorda utredningar

En motsvarande kartläggning genomfördes i en särskild utredning som ingick som en del av den utredning som låg till grund för den så kallade handikapplagstiftning som fastställdes genom riksdagsbeslut att gälla från och med år 1994. I denna utredning finns grundläggande data som fortfarande kan vara relevanta. Sammanfattningsvis kan sägas att behovet av tolktjänst då uppskattades till att en heltidsarbetande teckenspråkstolk skulle kunna täcka behovet av vardagstolkning för 12 barndomsdöva.

Utvecklingen av tolktjänsten sedan år 1994 inom Stockholms läns landsting visar emellertid att en ny kartläggning kan vara befogad inom landstinget.

Frågeställningar

Projektet bör i huvudsak behandla följande frågor:

- 1. Hur många är i behov av tolktjänst?**
- 2. Hur stort är tolkbehovet för de dessa?**
- 3. Vilka tekniska hjälpmedel kan ersätta eller komplettera tolkning och är sådana hjälpmedel tillgängliga?**

Personer med behov av tolkinsatser är inte registrerade. Det finns inga samlade uppgifter om hur många som är barndomsdöva, dövblinda eller vuxendöva. Socialstyrelsen har, vid informella kontakter med landets tolkcentraler uppmanat tolkcentralerna att kartlägga antalet personer med behov av tolktjänst. Denna uppmaning har emellertid inte givit så stort resultat förmodligen i huvudsak på grund av svårigheter att komma åt grundläggande uppgifter. Uppgifter finns om hur många som använder tolk för närvarande. Det finns dock skäl att anta att vissa barndomsdöva och dövblinda aldrig använder tolk utan förlitar sig på hörande anhöriga och vänner. Vidare tas det för givet att ett stort antal vuxendöva och framför allt gravt hörselskadade inte använder tolk trots att detta skulle vara till hjälp i det dagliga livet.

De enskilda tolkanvändarnas behov av tolkinsatser är mycket skiftande beroende på ålder, yrke eller sysselsättning, sociala situation, engagemang i samhällelig verksamhet, deltagande i övriga aktiviteter osv. Den statistik som kontinuerligt upprättas på tolkcentralen över tolkutnyttjandet kan ge underlag för bedömning i detta avseende.

Hjälpmedel som för närvarande ordineras till berörda kategorier inom kommunikationsområdet är utrustning för "alternativ telekommunikation i realtid" d v s utrustning för text- och bildtelefoni. Kompetens inom området finns vid hörselkliniker, hjälpmedelscentraler och Tolkcentralens enhet för alternativ telekommunikation.

Projektorganisation

Projektägare Eva Frunk Lind

Styrgrupp Eva Frunk Lind
 AnnMarie Ståhl
 Erik Östberg

Projektledare	Erik Östberg
Projektgrupp	Erik Östberg Medarbetare från Tolkcentralen Företrädare för brukarorganisationerna
Samverkansparter	Dövblindteamet Hjälpmedel Syd
Referensgrupp	Brukarrådet (samverkansorgan mellan Tolkcentralen och brukarnas organisationer)

.Milstolpar

3 september 2003

Projektet presenteras på tolkverksamhetens brukarråds ordinarie sammanträde

Vecka 38 - 48

Kartläggning.

Insamling av uppgifter rörande antalet personer som kan antas ha behov av tolkinsatser

Sammanställning av statistik om hittillsvarande tolkverksamhet

Vecka 49-05

Kartläggning av och överväganden kring hjälpmedelsfrågor.

Vecka 06-08

Behov av kommande tolkinsatser beräknas med ledning av projektets resultat..

Slutrapport utarbetas

Erik Östberg

Information om projekt om kartläggning av tolkbehovet

Projektets bakgrund och syfte

Beställarkontoret Vård har fått i uppdrag att genomföra en "helhetsöversyn av döva och gravt hörselskadades situation så att behovet av vardagstolkar kan täckas samt att hjälpmedel som kan ges i stället för, eller som komplement till, tolkning kartläggs".

Inriktning och mål

Projektet ska ge en bild av barndomsdövas, dövblindas, vuxendövas och gravt hörselskadades behov av insatser i form av tolkning och tekniska hjälpmedel för att möjliggöra tillfredsställande kommunikation.

Projektets resultat skall ligga till grund för kommande överväganden om anslagstilldelning för att tillfredsställa kommunikationsbehovet för de berörda gruppen

Frågeställningar

Hur många är i behov av tolktjänst?

Hur stort är tolkbehovet för de dessa?

Vilka tekniska hjälpmedel kan ersätta eller komplettera tolkning och är sådana hjälpmedel tillgängliga?

Personer med behov av tolkinsatser är inte registrerade. Det finns inga samlade uppgifter om hur många som är barndomsdöva, dövblinda eller vuxendöva men uppgifter finns om hur många som använder tolk för närvarande. En del barndomsdöva och dövblinda använder troligen aldrig tolk utan förlitar sig på hörande anhöriga och vänner. Man kan också utgå ifrån att ett stort antal vuxendöva och framför allt gravt hörselskadade inte använder tolk trots att detta skulle vara till hjälp i det dagliga livet.

De enskilda tolkanvändarnas behov av tolkinsatser är mycket skiftande beroende på ålder, yrke eller sysselsättning, sociala situation, engagemang i samhällelig verksamhet, deltagande i övriga aktiviteter osv. Den statistik som kontinuerligt upprättas på tolkcentralen över tolkutnyttjandet kan ge underlag för bedömning i detta avseende.

Hjälpmedel som för närvarande ordineras till berörda kategorier inom kommunikationsområdet är utrustning för "alternativ telekommunikation i realtid" d v s utrustning för text- och bildtelefoni. Kompetens inom området finns vid hörselkliniker, hjälpmedelscentraler och Tolkcentralens enhet för alternativ telekommunikation.

Projektgrupp: Representanter från Beställarkontoret Vård (BKV)
Tolkcentralen
Brukarorganisationerna

Referensgrupp Brukarrådet (samverkansorgan mellan Tolkcentralen och brukarnas organisationer)

.Milstolpar

3 september 2003

Projektet presenteras på tolkverksamhetens brukarråds ordinarie sammanträde

Vecka 38 - 48

Kartläggning.

Insamling av uppgifter rörande antalet personer som kan antas ha behov av tolkinsatser

Sammanställning av statistik om hittillsvarande tolkverksamhet

Vecka 49-05

Kartläggning av och överväganden kring hjälpmedelsfrågor.

Vecka 06-08

Behov av kommande tolkinsatser beräknas med ledning av projektets resultat..

Slutrapport utarbetas

Erik Östberg